

OD 27. 12. 2011 SPREMEMBE GLEDE OBVEZNOSTI PLAČIL NA TRR, ODLAGANJA DAVČNE OBVEZNOSTI IN STROŠKOV IZVRŠBE

Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o izvajanju Zakona o davčnem postopku

Dne 12. 12. 2011 je bil v Uradnem listu Republike Slovenije, številka 101/2011, objavljen [Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o izvajanju Zakona o davčnem postopku](#), ki začne veljati dne 27. 12. 2011.

Pomembnejše spremembe in dopolnitve Pravilnika o izvajanju zakona o davčnem postopku (v nadaljevanju: Pravilnik) obsegajo tri sklope:

- izjeme od obveznosti plačila za dobavljeno blago in opravljene storitve na transakcijske račune (23.a člen Pravilnika),
- postopki odpisa, delnega odpisa, odloga in obročnega plačila davčne obveznosti (29. – 43. člen Pravilnika) in
- stroški davčne izvršbe (66., 67., 68., 69., 71. in 76. člen Pravilnika).

V nadaljevanju navajamo kratko pojasnilo k spremembam in dopolnitvam sprejetega pravilnika.

1. PRIMERI, V KATERIH SE PLAČILA ZA DOBAVLJENO BLAGO IN OPRAVLJENE STORITVE NE NAKAZUJEJO NA TRANSAKCIJSKE RAČUNE (23. a člen Pravilnika)

Zakon o davčnem postopku (v nadaljevanju: ZDavP-2) v 36. členu določa obveznost nakazovanja plačil za dobavljeno blago in opravljene storitve ter druga plačila prejemnikom na njihove transakcijske račune za pravne in druge osebe, samostojne podjetnike posameznike, posameznike, ki samostojno opravljajo dejavnost, upravne in druge državne organe in organe samoupravnih lokalnih skupnosti ter nosilcev javnih pooblastil. Izjema je mogoča le, če gre za plačila v manjših zneskih ali če je zagotovljena evidenca o teh plačilih. Pravilnik v 23.a členu določa, kdaj gre za te primere.

Po spremenjenem 23.a členu Pravilnika ***plačilo v gotovini prejemniku fizični osebi NI več mogoče za:***

1. vse dohodke iz delovnega razmerja iz 37. člena Zakona o dohodnini, ampak le še za dohodke iz 8. točke drugega odstavka 37. člena Zakona o dohodnini.

Plačilo na transakcijski račun je torej **obvezno za naslednje dohodke:**

- plačo, nadomestilo plače in vsako drugo plačilo za opravljeno delo, ki vključuje tudi provizije,
- regres za letni dopust, jubilejno nagrado, odpravnino, solidarnostno pomoč,
- povračilo stroškov v zvezi z delom,
- nadomestilo, ki ga zagotovi delodajalec na podlagi dogovora z delojemalcem zaradi kateregakoli pogoja v zvezi z zaposlitvijo ali zaradi spremembe v pogojih v zvezi z zaposlitvijo, vsako izplačilo delodajalca v zvezi s prenehanjem veljavnosti pogodbe o zaposlitvi, vsako izplačilo zaradi prenehanja zaposlitve in podobni prejemki,
- prejemke, prejete zaradi začasnega neizplačila dohodka iz zaposlitve,
- nadomestila in druge prejemke, ki so prejeti od delodajalca ali druge osebe, skladno z drugimi predpisi, kot posledica zaposlitve oziroma obveznega zavarovanja za socialno varnost,
- dohodek na podlagi udeležbe v dobičku, prejet iz delovnega razmerja.

- dohodki, prejeti za vodenje ali vodenje in nadzor poslovnega subjekta, ki je pravna oseba, na podlagi poslovnega razmerja,
- dohodki izvoljenih ali imenovanih nosilcev funkcij v organih zakonodajne, izvršilne ali sodne oblasti v Sloveniji ali v organih lokalne samouprave, če za to funkcijo prejemajo plačo,
- dohodki, prejeti v zvezi z opravljanjem funkcije poslanca Evropskega parlamenta,
- dohodki, ki izhajajo iz avtorskega dela, ustvarjenega iz delovnega razmerja, iz izvedb avtorskih in folklornih del iz delovnega razmerja in dohodki, ki izhajajo iz inovacij, ustvarjenih v delovnem razmerju, ne glede na obliko pogodbe, ki je podlaga za izplačilo navedenih dohodkov,
- dohodek, prejet za opravljanje malega dela po predpisih, ki urejajo preprečevanje dela in zaposlovanja na črno,
- nadomestila in drugi dohodki iz naslova obveznega zdravstvenega zavarovanja in obveznega zavarovanja za primer brezposelnosti in za starševsko varstvo, ki jih prejmejo fizične osebe, ki opravljajo dejavnost, kmetije, družbeniki družb in druge osebe, ki niso v delovnem razmerju,
- plačilo, ki se izplača fizični osebi, ki opravlja dejavnost, kmetu, družbeniku in drugi osebi, ki ni v delovnem razmerju, kot nadomestilo za izgubljeni zaslužek po posebnih predpisih, ki določajo sodelovanje določenih fizičnih oseb pri izvajanju dejavnosti državnega organa ali organa samoupravne lokalne skupnosti, kot je primeroma sodelovanje pri odpravljanju posledic naravnih in drugih nesreč.

Plačilo v gotovini je mogoče opraviti le še za pokojnine, nadomestila in drugi dohodke iz naslova (obveznega, obveznega dodatnega in prostovoljnega dodatnega) pokojninskega in invalidskega zavarovanja, razen izplačila odkupne vrednosti v skladu z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in Zakonom o prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb.

2. dividende in obresti, ki presegajo 50 evrov (doslej 125 evrov);

3. prejeme od kmetijskih pridelkov, gozdnih plodov ter izdelkov domače in umetne obrti, ki presegajo 50 evrov (doslej 125 evrov; izpuščeni pa so dohodki iz naslova industrijskih in drugih odpadov).

Posebej poudarjamo, da tudi NISO VEČ MOGOČA plačila v gotovini za dobavljeno blago in opravljene storitve med poslovnimi subjekti, če plačila presegajo 50 evrov. Doslej so lahko poslovni subjekti med seboj poslovali v gotovini, če plačilo ni preseglo 420 evrov. Sedaj se ta meja znižuje na 50 evrov.

Sprememba je namenjena večji učinkovitosti nadzora nad izplačevanjem plačil in prejemkov na transakcijske račune, še posebej pa osebnih prejemkov in s tem povezanimi davčnimi obveznostmi ter v večji učinkovitosti davčne izvršbe na tako prejeta sredstva.

Izplačevalce tovrstnih dohodkov obveščamo, da bomo v okviru davčno inšpekcijskih nadzorov intenzivno preverjali, ali izplačevalci spoštujejo določbe 36. člena Zakona o davčnem postopku in zoper kršitelje dosledno izrekli globe. V kolikor zavezanec v nasprotju z zakonom ne nakazuje plačil in prejemkov na transakcijske račune prejemnikov, so določeni naslednji davčni prekrški:

- z globo od 800 do 10.000 eurov se kaznuje za prekršek samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost,
- z globo od 1.200 do 15.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba,
- z globo od 3.200 do 30.000 eurov, se kaznuje pravna oseba, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo.

Poleg teh glob so predpisane tudi globe za odgovorne osebe, ki so določene v razponu od 400 do 4.000 evrov.

2. ODPIS, DELNI ODPIS, ODLOG IN OBROČNO PLAČILO DAVČNE OBVEZNOSTI

a) davčni zavezanec je fizična oseba

Fizična oseba (ali samostojni podjetnik, če se obveznost ne nanaša na opravljanje dejavnosti) lahko zaprosi za odpis, delni odpis, odlog ali obročno plačilo davčne obveznosti po 101. členu ZDavP-2, če bi bilo s plačilom davka ogroženo njeno preživljanje in preživljanje njenih družinskih članov. Podrobnejše pogoje določa Pravilnik v 29. do 39. členu.

Najpomembnejše novosti, ki zadevajo fizične osebe na področju odpisa, delnega odpisa, odloga ali obročnega plačila davčne obveznosti so:

- Določen je **nov (spremenjen) predpisan obrazec vloge za odpis, delni odpis, odlog ali obročno plačilo davčne obveznosti** (Priloga 5 pravilnika). Obrazec je prilagojen načinu ugotavljanja dohodkov, premoženja in prihrankov davčnega zavezanca in njegovih družinskih članov, s strani davčnega organa. Slednji lahko večino podatkov pridobi sam iz ustreznih evidenc, le v izjemnih primerih še mora podatke dostaviti davčni zavezanec (npr. o plačani preživnini, o premoženju o katerem davčni organ ne vodi evidenc, ipd.).
- **Obrazec vloge je predpisan tudi za primere** odloga ali obročnega plačevanja davčne obveznosti z zavarovanjem (Priloga 16 pravilnika) in za primere obročnega plačila davčne obveznosti za fizične osebe (Priloga 17 pravilnika).
- V kratkem bo omogočena **oddaja vlog** za odpis, delni odpis, odlog ali obročno plačilo preko **eDavkov**.
- **Med dohodke** zavezanca in njegovih družinskih članov, katere davčni organ ugotavlja v okviru reševanja vloge zavezanca, **se ne štejejo** dohodki, ki so prejeti z določenim namenom porabe, ki ni preživljanje davčnega zavezanca in njegovih družinskih članov.
- **V okviru ugotavljanja premoženja** zavezanca in njegovih družinskih članov, davčni organ ne bo upošteval stanovanja oziroma stanovanjske hiše, v kateri zavezanec stalno biva (oziroma začasno, če v Sloveniji ni stalnega prebivališča) ter enega osebnega vozila, katerega vrednost ne presega 12 minimalnih plač, četudi bo davčni organ na tem premoženju imel zastavno pravico. Doslej se je to premoženje upoštevalo kot premoženje zavezanca, s katerim lahko poravna davčni dolg in posledično ni bil mogoč odpis oziroma delni odpis.
- **Delni odpis** davčne obveznosti je po novem mogoč le, če mesečni dohodki zavezanca in njegovih družinskih članov ne presegajo **1,5-kratnika osnovnega zneska minimalnega dohodka po zakonu, ki ureja socialno varstvene prejemke** (doslej 60 odstotkov minimalne plače po zakonu, ki ureja minimalno plačo). Sprememba je bila potrebna zaradi zvišanja minimalne plače po Zakonu o minimalni plači (Uradni list RS, št. 13/2010), zaradi katerega je prišlo do nesorazmerij med kriteriji za delni odpis in odlog oziroma obročno plačilo davčnega dolga, saj je bila razlika med njimi zelo majhna v primerjavi z razliko pred povečanjem minimalne plače. Nova ureditev bo ponovno vzpostavila prvotno razmerje med pogoji za odpis, delni odpis in odlog oziroma obročno plačilo davka.
- Davčni organ bo dovolil **odpis, delni odpis, odlog ali obročno plačilo mimo osnovnih kriterijev zaradi obstoja izrednih okoliščin** le v primerih, če bo davek zapadel v plačilo največ tri mesece pred nastankom izjemnih okoliščin. Pravilnik določa tudi nov način dokazovanja izjemnih okoliščin.

Postopki za odpis, delni odpis, odlog oziroma obročno plačilo davka, ki na dan uveljavitve sprememb in dopolnitev Pravilnika še niso bili pravnomočno končani, se končajo po doslej veljavnem Pravilniku.

b) davčni zavezanec je poslovni subjekt – oseba iz 5. odstavka 102. člena ZDavP-2

Po 102. členu ZDavP-2 lahko davčni organ dovoli odlog plačila davka za čas do dveh let oziroma dovoli plačilo davka v največ 24 mesečnih obrokih v obdobju 24 mesecev, če bi davčnemu zavezancu zaradi trajnejše nelikvidnosti ali izgube sposobnosti pridobivanja prihodkov iz razlogov, na katere davčni zavezanec ni mogel vplivati, nastala hujša gospodarska škoda in bi davčnemu zavezancu odlog ali obročno plačevanje davka omogočilo preprečitev hujše gospodarske škode. Podrobnejše pogoje določa Pravilnik v 40. do 43.a členu.

Najpomembnejše novosti, ki zadevajo poslovne subjekte na področju odloga ali obročnega plačila davčne obveznosti so:

- Po novem je tudi za poslovne subjekte za vložitev vloge za odlog ali obročno plačilo davka, zaradi grožnje hujše gospodarske škode, **predpisan obrazec vloge** (Priloga 15).
- **Obrazec vloge je predpisan tudi za primere** odloga ali obročnega plačevanja davčne obveznosti z zavarovanjem (Priloga 16 pravilnika).
- V kratkem bo omogočena **oddaja vlog** za odlog ali obročno plačilo preko **eDavkov**.
- **Kriteriji za odlog ali obročno plačilo davčne obveznosti** so prilagojeni trenutno veljavni zakonodaji. Tako ima »trajnejša nelikvidnost« iz Pravilnika drugačen pomen, kot ga ima v Zakonu o finančnem poslovanju, postopkih insolventnosti in prisilnem prenehanju (v nadaljevanju: ZFPPIPP), saj so s »trajnejšo nelikvidnostjo« po ZFPPIPP že izpolnjeni pogoji za začetek insolventnega postopka. Po Pravilniku pa gre pri »trajnejši nelikvidnosti« za stanje, v katerem je poslovni subjekt, ko ni sposoben pravočasno izpolnjevati zapadlih obveznosti, ne izpolnjuje pa še pogojev za začetek enega od insolventnih postopkov.

Postopki za odlog oziroma obročno plačilo davka, ki na dan uveljavitve sprememb in dopolnitev Pravilnika še niso bili pravnomočno končani, se končajo po doslej veljavnem Pravilniku.

3. STROŠKI V ZVEZI Z DAVČNO IZVRŠBO, ODVZETIM OZIROMA PREPUŠČENIM BLAGOM IN BLAGOM, KI GA PO ZAKONSKEM POOBLASTILU PRODAJA DAVČNI ORGAN, TER POGOJIH ZA PRODAJO OZIROMA DRUGO RAVNANJE S TEM BLAGOM

Pravilnik na podlagi 152. člena ZDavP-2 določa višino stroškov davčne izvršbe. Ker so bili stroški davčne izvršbe nazadnje spremenjeni s Pravilnikom o stroških v zvezi z davčno izvršbo, odvzetim in prepuščenim blagom in blagom, ki ga po zakonskem pooblastilu prodaja davčni organ, ter pogojih za prodajo oz. drugo ravnanje s tem blagom (Uradni list RS, št. 75/2004, z dne 13. 7. 2004), se **stroški davčne izvršbe** usklajujejo z inflacijo.

Tako se spreminjajo stroški izdaje sklepa o davčni izvršbi, stroški za pot pooblaščne uradne osebe ter stroški prevoza, hrambe in prodaje zarubljenega blaga.